Berkeley, California
FOR THE MINISTRY

XLII. évf. Cluj-Kolozsvár, 1932. december 12. sz.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BORÓS GYÖRGY.

Karácsonyi evangélium.

Ismét jön, közeleg a gyermekek ragyogó tündérálmának drága ünnepe: karácsony: Jön melegséget, fényt hozni a hideg és sötét kunyhókba is. És mi felnőttek is repeső örömmel várjuk, mert mi is örömöt, féltett vágyak beteljesülését várjuk tőle.

Kedves gyermekeink örüljetek, mert az angyal az idén se fog megfeledkezni rólatok! Aranyozott kis szánján végig fog suhanni karácsony éjszakáján a földön s mindeniktek ablakán besurran s valami ajándékot oda fog rejteni párnátok vagy karácsonyfátok alá, aminek majd örvendhettek s amiért áldhatjátok a jó Istent, hogy nem feledkezett meg rólatok. Drága gyermekeink örüljetek, mert jön karácsony!

Örüljünk mi felnőttek is! Ó, ha örülhetnénk! Ó, ha a mi vágyaink is számithatnának a megvalósulásra! De sajnos, mi tisztában vagyunk azzal, hogy ez a karácsony se fogja meghozni nekünk azt az örömöt, amit joggal elvárhatunk tőle. Mert mi lenne a mi örömünk? . . . Az, ha a hitetlenség és gyülölködés sötétjébe az Istenben való rendithetetlen hit és az egymás szeretésének lámpása világithatná be karácsony éjszakáját és akik eddig nem hittek: hinnének és akik eddig gyülölködtek: csak szeretni tudnának.

Ha a karácsony angyalának szánkóján a sok apró csecsebecse között ott lehetne a hit és szeretet is, könnyü volna a mi örömünknek a megvalósulása is, mert azok a kezek, amelyek felrakják az aranyos kis jármüre azt a sok ajándékot, bizonyára nem feledkeznének meg a hitről és szeretetről sem. De a hit és szeretet olyan valami, amit te nem adhatsz nekem, én nem adhatok neked s még magától a jó Istentől is hiába várjuk, mert azokat mindenki saját maga kell, hogy kitermelje lelkében.

Unitarian School for the Ministri
BERKELEY
California

Miután Isten által jön be életünkbe, de a hitre és szeretetre nézve csak a készség és képesség az isteni adomány. Oly két dolog az, amelynek létezhetése teljesen az embertől függ. Vagy megteremtjük azokat, vagy nem, de egy harmadik eset nem lehetséges.

Jézus minden tanitásának lényege e kettő: higyjetek Istenben és szeressétek egymást, mert e kettőtől függ az emberek minden boldogsága, békéje és nyugalma. Ez a karácsonyi evangélium! Ez avatja karácsonyt a családi és társadalmi élet megszentelt ünnepévé. S ha nincsen hit és nincsen szeretet az emberi lelkekben: a karácsonynak nincs semmi jelentősége reánk, felnőttekre nézve s minden ahhoz füzött örömremény csak csalfa tűndefény. Olyan, mint a téli hideg éjszakában a didergő számára a jó meleg szobának az elgondolása, ami nemhogy enyhitené fázását, sőt még sulyosbbitja azt.

Az én lelkem igy karácsony táján telik el mindig a legnagyobb fájdalommal, mert ilyenkor szakad reám legsulyosobban annak elgondolása, hogy milyen szerencsétlen és milyen boldogtalan az ember, jóllehet e földi világ minden kincse, minden öröme érte s az ő számára van teremtve.

Neked, nekem nyilik a virág, énekel a madár, terem a föld és a tied, enyém a nagy mindenség s maga az Isten is. S ha tudnánk hinni benne, s tudnók egymást szeretni, csak boldogak lehetnénk.

De amig hitetlenül vagy bálványisteneket melengetve élünk s nem tud összehozni s eggyé tenni a kölcsönös szeretet: a boldogság csak álom s még az áldás is átok a mi számunkra.

Azért meg fogjuk próbálni az idén is karácsonyt ünnepelni s mig gyermekeink karácsonyi örömében gyönyörködve elfeledjük a hitetlenség és szeretetlenség átkát — egy pillanatra boldogak is leszünk. De aztán, ha kialusznak a lámpák s gyermekeink nyugovóra térnek, mi felnőttek nyugtalanul forgolódunk ágyunkban, álom nem jön szemünkre, mert felcsillant előttünk kedveseink örömén keresztül az igazi boldogság képe. Szivünk el kezd lázasan verni, agyunkra kinzó kétségek nehezednek, hogy miért is olyan ma az ember, amilyen? Miért nem tudunk mi igazán hinni és szeretni, mikor olyan könnyű, olyan magától jövő és ha csak az Istenben való hit és az egymásiránti szeretet boldogithat?

Miért nem tudja mindenki belátni, hogy e világon nincsen erősebb Istennél s ő mégis segitségére siet a legparányibb teremtményének is s hogy senkit se bántanak többet, mint magát a teremtőt s ő mégis csak szeretni tud mindeneket!? . . .

Hogy van az, hogy a földön épp abban nem hisznek az emberek igazán, ki által mindenek lettek s hogy a szeretetet gyakorolják legkevésbé, ami pedig hivatva van, hogy boldoggá tegye az embert? Miért engedik az erősebbek, a tehetősebbek nyomorogni, éhezni száz meg százmillió embertársukat? Miért gyártanak gyilkoló szerszámokat és miért gyilkolják egymást nemzetiségi, vagy gazdasági jelszavak hamis lobogója alatt? . . .

Ó, te szép, te drága karácsony, miért is születtél te erre a világra? . . .

De elég a kinzó kétségekből! Még hangosan találsz felzokogni s megzavarod boldog álmukat álmodó gyermekeid alvását. Hadd őket aludni! Hátha az ő virradásuk a tiszta hit s az igazi szeretet hajnalának a virradata lesz! Miért ébresztenéd őket tudatára annak, hogy apuka, anyuka nem boldogok, mert az angyalka nem hozott boldog karácsonyt?

Aludjatok csendesen, álmodjatok szépeket ti drága, ti kedves gyermekek! A jó Isten szárnyai felettetek ki vannak terjesztve. Hátha ti tudni fogtok hinni benne s szeretni fogjátok embertársaitokat is s csakugyan boldogok lesztek s majd, ha felnőtök is, boldog karácsonyokat fogtok érni!

De hátha mi felnőttek is megpróbáljuk talán holnap, talán holnapután hinni a jó Istenben és szeretni egymást! Hátha esztendőilyenkor már mi se várjuk reménytelenül a karácsonyi örömöt! Hátha rájönnek a hatalmi mámortól megittasult népek és nemzetek, hogy szebb és emberhez illőbb könnyiteni egymás terhén, mint sulyosbitani azt és hogy közelebb viszen a boldogsághoz egy templom, mint száz vagy ezer kinzókamra vagy szórakozó hely! . . .

Ó, embervilág ébredj hivatásod tudatára s teremts hitet és szeretetet e földön, hogy a pokoli kinok helyett költözhessék közénkbe a mennyország boldogsága.

Erre int, erre figyelmeztet minket esztendő végén a karácsony ünnepe.

Árkosi Tamás,
unitárius lelkész.

TÉGED DICSÉRLEK...

Téged dicsérlek
Én Uram, Isten,
A te szent műved
Ide lenn minden.

Tied a halál,
Tied az élet,
Ura vagy minden
Nagynak, csekélynek.

Ide lenn, ott fenn,
A mere látok:
Harmatcsepp, porszem,
Napok, világok.

Sietek Hozzád
Az ima szárnyán,
Atyám, fogadd el
Gyermeki hálám!

PÁRBESZÉD.

„Ugy-e apám, az ég,
A szép csillagfátyol —
Távol van mitőlünk?"
— Széditően távol!"

„S Isten, ugy-e azért
Lakik a magasban,
Hogy mindent jól lásson?"
— Azért lakik ottan.

„Odaszállni mért nincs
Az embernek szárnya?"
— Fiam, az imádság
Fölemel hozzája!

Endrődi Sándor.

TŰZHELY MELLETT

Karácsonyi áhitat.

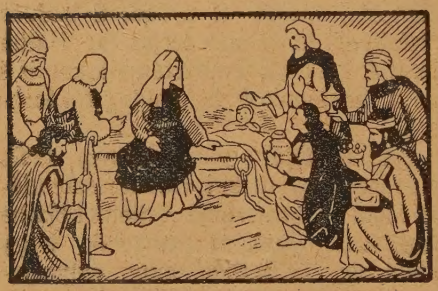

Óhajtanók, hogy minden unitárius testvérünk jusson el a karácsonyi ünnepeken hitünk szerinti templomba imádkozni, de tudjuk, hogy sokan lesznek olyanok, akik nem juthatnak el betegség, szenvedés — távolság miatt. Ezek és ilyenek számára adjuk az alábbi ünnepi áhitatot, elmélkedést:

Ének: Jer mindnyájan örüljünk
És ünnepet szenteljünk
Mert született Úr Jézus nekünk.

Úr Istennek szent fia
Születék e világra
Eljött lelkünk boldogságára.

Ima:

Gondviseló jó Atyánk! Szerető Istenünk! Csendes magános áhitatban mondok hálát és magasztalást jóságodért szent fiad az Ur Jézus születése emlékünnepén. Érzem, hogy nem vagyok egyedül csendes hajlékomban, mert atyai szereteted, lelkednek ereje körülölel engem, uj hitet és reménységet önt belém az alázatos lelkü, példaadó mesterem az Ur Jézus tanitása szerint: „Bizzál leányom, a te hited megtart Tégedet". Óh ha ingadozó volt hitem, bizalmam, a Jézus Krisztus születésének e szent ünnepére való készületben erősitsd meg édes atyám. Teremts bennem tiszta alázatos szivet és az erős lelket nyitsd meg énbennem, hogy egyszerü, tiszta, drága szent vallásomhoz hüségesen ragaszkodjam s attól semmiféle fenyegetés vagy igéret el ne téritsen. Áld meg szeretteimet, rokonaimat, minden benned bizó fiadat és leányodat, adj csendes, boldog, megelégedett ünneplést az Ur Jézus tanitása szerint imádkozom, hallgass meg . . . Miatyánk stb.

(A házi bibliából elolvasandó Lukács evangéliuma 2-ik részének 8—12 verse.)

* * *

„*Az urnak dicsősége körülvevé őket*" a mezőkön tanyázó és az éjszakában nyájaikra vigyázó egyszerü pásztorokat. Gyönyörü elgondolás és leirás ez az evangéliumi-jelenet! Elődeiktől — atyáiktól hallott

messiási igéret boldog várakozásában . . . ott az éjnek sötétjében, talán midőn épen az élet mostohaságáról, a nehéz életsors hordozásáról töprengtek s szinte egyszerre jött ajkukra a kérdés: vajjon meddig tart ez a nehéz helyzet? lesz-e már vége ennek és mikor telik be, mikor lesz valósággá, kiről annyi jósnak zengett ihlett szája? E töprengésük, ez aggodalmuk közepette Isten léleksugárzásának *kiáradó fényessége* rávilágit lelkükre: . . . az Urnak dicsősége körülvevé őket, bizó remény lelki fény gyult ki a sötétségben, melytől első pillanatra nagy félelemmel megfélemlének, de az Ur szólt a biztató-bátoritó lélek angyala által: Ne féljetek . . . mert megszületett az üdvözitő — az Ur Krisztus a Dávid városában . . . néktek a jele ez: *Találtok egy kis gyermeket bepolyálva feküdni a jászolban.*

Ezt a szép evangéliumi leirást a bethlemi pásztorok jelenetét évenként ilyenkor ez ünnepen, karácsonyfa gyertyafényének s a boldog gyermeki szemeknek ragyogásában átéljük; elgyönyörködünk — ha alkalmunk van — a Betlehemes pásztorjátékok kedves csengő versezetében . . . látványosságában . . . de vajjon mindezek mellett van-e részünk, körülvesz-e minket *az Urnak dicsősége?* Az a dicsőség, mely lélekben Istenhez emel és hittel, bizalommal, reménykedéssel való várásra, küzdelemre megtanit.

Ha a karácsonyfa fényétől, a jászolbölcsőtől továbbmenve gondolok a jászolban született élete további folyására és arra, hogy akik hozzá tudtak férkőzni az ő szelleméhez és igy szóltak: jertek menjünk el mind Betlehemig, azokat is mindig körülvette az Urnak dicsősége.

Az ősz Simeont ott Jeruzsálemi templomban, midőn a kis gyermeket ölébe vette s boldogan sóhajtott: „Bocsásd el a te szolgádat békességgel, mert látták az én szemeim az Idvezitőt.“

Körülvette a tanitványokat, midőn az elhivásra való felszólitás hangzott . . . „Kövess engem és megtanitlak embereket halászni.“

Az Urnak dicsősége vette körül a samariabeli asszonyt a Jakob kutjánál, midőn felismeri Jézusban a prófétát és hozzá hangzik el először az örökérvényü szép igazság: „Isten lélek és akik őt imádják szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.“

Körülvette a tanitványokat, az utolsó vacsora alkalmával, midőn a Jézus Krisztus az emlékezetes szavakat mondotta:

Vegyétek és egyétek ez az én testem és vérem . . . s valahányszor ezt cselekszitek az én emlékezetemre tegyétek . . .

És körülvette Péter apostolt, de nem akkor, midőn a nagy vallomást teszi: Te vagy a Krisztus — hanem amidőn a háromszori megtagadás után reáirányul a mester tekintete és nagy keservesen való sirással kimegy, mert ezen a fordulóponton, ezekben a bünbánat könnyeiben tükröződött át rajta a megtérés boldog dicsősége!

Akik boldogan áldozunk ma Jézus születése emlékének, ha elgondoljuk, hogy hányszor megtagadjuk mesterünket épen nehéz, sanyaru megpróbáltatott helyzetünkben, ma midőn sir bennünk a fájó lélek . . . De aztán midőn vágyakozunk valami jobb, nemesebb lelki megnyugvás iránt, midőn tanakodunk mi lesz velünk . . . hogy lesz

velünk... ez ilyen vágyakozó hangulatunkban várásunkban az Urnak dicsősége körülvesz és hozzánk is szól az Urnak angyala, ne féljetek: *„szükség nektek ujonnan születnetek!* Mikor életemnek ezen fordulópontjához elérek, akkor van igazi karácsonyom, mert elmondhatom: Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.

Ezt az ujjászületést, ezt a karácsonyi örömet add meg nekem, enyéimnek, családomnak édes Istenem, hogy mondhassam el az ősz Simeonnal: Látták az én szemeim az Idvezitőt. Amen.

* * *

Szerető jó Atyám! Csendes elmélkedésbe elmerülve családom körében (magányomban) foglalkoztam a karácsonyi öröm szent dolgaival hitem szerint. Adjad jó Istenem, hogy lelki megnyugvás, öröm és áldás töltse be szivemet, hajlékomat. Ámen.

Kolozsvár utcáin bethlehem.

„Legyen e pár sor a falu és a város ölelkezése!"

Friss hó esett. Megcsikordult a csizmáik alatt,
Amint lassan tovahaladt a kis csapat.

Fáztak, dideregtek szegénykék,
Hiszen alig voltak még legénykék,

Ők voltak a bethlehemesek, —
A falusi gyerekek.

* * *

Valahonnan egy környéki kis faluból
Istállócskát tákolva össze deszkadarabból,
Ezüst és szines papirokkal cicomázva,
Magukra öltve a falu minden báját, tisztasagát,
Elindultak, hogy hirdessék a Megváltó születését.

Ahogy az ének felcsendült ajkaikról,
Ugy tünt fel nekem, mintha egy fényes csillag
Jelent volna meg fejem felett,
S szivembe rengett a falu csendje...
... Csöndes falusi karácsonyestek... s én a
Hajdani angyalkarokkal énekelni kezdtem
[a himnuszt:
„Dicsőség a magasságban Istennek" s rá felelt a
Város, a házak, az utcák, a fák és minden:
„Ámen... Ámen... Ámen és ezerszer Ámen,
Dicsőség Istennek és békesség az embereknek,
Mert Kolozsvár utcáin bethlehem járt!

Kolozsvár. ***Bede Emil.***

Prágai unitáriusokról.

Ez idei nyári bolyongásaim közben eljutottam Prágába is. Ha nem volna olyan nehezen megtanulható a cseh nyelv, mindig szívesen jönék ebbe a szép és érdekes városba. Annyival inkább, mert meglepően hasonlit Budapesthez. A nagy folyók egyformán vágták ketté a két fővárost és a hegyek is nagyon hasonlóan helyezkedtek el a partokon. Azért a hatalmasan hömpölygő Duna csak impozánsabb benyomást tesz az emberre, mint a Moldau. És igy van a városokkal is. Viszont Prágának nagy előnyére válik, hogy sok izléssel és gondossággal ügyel a régiségre. Mig sajnos Pesten városszépészeti nézetből kifolyólag sok olyan dolgot leromboltak és eltüntettek, ami régészeti szempontból értékes és érdekes lett volna.

De én most nem akarok a városok fény- és árnyoldalairól beszélni, hanem kimondottan az unitáriusokról. Remélem más vallásu kedves vendégeinknek sem lesz unalmas ezen ismertetés, mert látni fogják, hogy lelkiismeretes munkával és igyekezettel milyen eredményt lehet elérni. Ezelőtt négy évvel voltam utoljára Prágában a szabadgondolkozók vallásos congresszusa alkalmával. Már akkor is bámultam a nagyszerü eredményeket, melyeket Norbert Capek prágai unitárius lelkész és neje elértek kitartó és lelkes munkásságukkal az unitárius vallás terjesztésében.

Most kevesebb időm volt résztvenni egyházi ügyeinkben. Mégis első dolgom volt meglátogatni a Capek lelkészpárt, kik éppen akkor költözködtek be gyönyörü uj lakásukba, az ujonnan épült unitárius házba. Erről a házról, melyet az amerikaiak nagy segitségével az ők fáradhatatlan tevékenységük hozott létre — óhajtanék egyet-mást elmondani. A régi, kis egyemeletes ház helyén, melyben az unitáriusok szük kis irodahelyiségei és egy kicsi könyvesbolt foglaltak helyet, most egy nagyszerü modern ötemeletes palota áll, melyet csak ugy engedélyeztek, ha a front megmarad a 400 év előtti ősi formájában. Karlova 8 szám alatt van a főbejárat, gyönyörü, régi érckapu. A bejárattal szemben a hátsó részt, mely az ó város egyik utcájára nyilik, a földszintet és első emeletet egészen a szép tágas imaterem foglalja el, melyben 1000 személyre van ülőhely. Félkörben széles karzat fut körül. Az ajtóval szemben, a terem egész szélességében nagy emelvény áll. Ezen székek vannak felállitva a szónokok számára és harmónium. Orgona még nincs és ugylátszik a közeljövőben nem is számitják, hogy megszerezhetik, mert a fentnevezett emelvény hátsó részét, hol az orgona üres helye meg van hagyva, most egy óriási szép nagy kék plüsch függöny fedezi a plafontól le a padlóig. Egy estéli istentiszteleten magam is résztvettem. Majdnem egészen telve volt a nagy terem. Capek lelkész prédikált és beszélt, még angolul egy sárga arcu ur is, ki a philippi szigetekről való és európai körutján épen átutazóban volt Prágában. Miután a cseh nyelvet nem értem és az angolt is nehezen tudom követni, kissé monotonnak találtam a templomi szertartást.

Annál szebb és lélekemelőbb volt az ének, melyben mindenki részt vett férfiak és nők egyaránt. Elgondoltam magamban, hogy ha a mi asszonyaink és leányaink hallanák ezt az áhitatos, szép éneket, valószinüleg ők is kedvet kapnának, hogy intenzivebb részt vegyenek az énekben. Hiszen olyan szépen csendül ki a templomban a női hang.

A templomból kijövet egy tágas, szép előcsarnokon megyünk át, melyben kisebb gyüléseket és estélyeket szoktak tartani. Itt is mintegy 600 személy foglalhat helyet és a nagy imateremtől egy üvegfal választja el, ugyhogy szükség esetén annak kibővitésére is szolgál. Az imatermet Charlotty Massarykról az elnök nem régen elhalt feleségéről nevezték el, ki buzgó unitárius volt.

Most áttérek az unitárius épület praktikus részére. A második és harmadik emeleten pensiót, azaz inkább szállodát állitottak be. 28 szép szobát rendeztek be kitünő izléssel, a legmodernebb csőbutorokkal. A vendégszobák körül 3—4 méter széles terraszok futnak végig szép kilátással a régi városra. Ebből a kis szállodából szándékoznak az épület költségeire forditott 5 milió koronát, — ami 25 millió lejnek felel meg — kihozni. Mi is a lányommal azonnal odaköltöztünk. Olcsónak éppen nem volt mondható, mert ugyanannyit fizettünk, mint azelőtt szállodai szobánkért. De az a tudat, hogy unitárius testvéreinket segitjük ezzel, jól esett nekünk és a szép, ujonnan berendezett szobában jól éreztük magunkat. A második emeleten van még a titkárnak lakása. A harmadik emeleten a kiadó szobákon kivül van az ifjusági egylet helyisége. Egyik szobában van egy orvosi rendelő lelki betegek számára. A negyedik emeletet egészen a lelkészi lakás foglalja el, szintén teljesen ujonnan berendezve, szépen, kényelmesen. Az ötödiken, amely manzard, egy nagy mosóda van, az egész épületben központi fütés, hideg-meleg viz, önmüködő lift. Az épület Karlova-uccai részén, földszinten a főbejárattól jobbra és balra van két üzlethelyiség. Egyik a régi könyvesbolt, kissé megnagyobbitva. A második egy vendéglő vegetáriánusoknak. Ugy láttam nemcsak a könyvesbolt, de a vendéglő is házikezelésben van, legalább is összefüggésben a ház vezetőségével. Mert a reggelinket mindig innen hozták fel és a titkár figyelmeztetett, hogy étkezzünk ottan. De ezt sajnos, nem tehettük gyakran. Bár én magam elvileg nagyon egyezem a vegetáriusokkal, leginkább azért, mert sajnálom az állatokat. De a Dódi leányom, bármily változatosan voltak is feltálalva a főzelékek és kásák, nem volt kielégitve általuk. Ily hosszu utazás közben mindkettőnknek szüksége volt egy kis husfélére. Különben ugy láttam Capekék sem hivei a vegetáriánizmusnak, mert amikor egy estére náluk hivatalosak voltunk, jó erős husleves és pompás pecsenye szerepelt az étlapon. Azonban meglepett, hogy a kis étkezőhely mennyire tele volt mindig vendégekkel.

Azért ismertettem ily tüzetesen ezeket a praktikus dolgokat, mert gondoltam ezeknek a nyomán a mi ügyes asszonyaink is kieszelhetnének valami okos dolgot, amivel szükös anyagi helyzetün-

kön javithatnánk. Pl. a mosóda is kevés befektetéssel kivihető volna. Most, mikor egy gallérért 4 lejt vesznek el, azt hiszem, kifizetné magát. Egy kis könyvesboltot is belehetne rendezni valamelyik üres üzlethelyiségünkben. Már csak az iskolai tankönyvek is behoznák egyrészét a befektetett összegnek. Még egy kis étkezőhely nyitása sem tartozik a megvalósithatatlan problémák közé. Ha olcsó pénzért jó ebédet és vacsorát tudnánk adni az inteligensebb osztály számára, azt hiszem sokan vennék igénybe a hivatalnokok, tanárok, üzletemberek köréből, nők és férfiak egyaránt. Kérem kedves hallgatóimat, ezek felett gondolkozzanak és esetleg propoziciót tegyenek.

Befejezésül még néhány megjegyzést teszek a csehek vallásos életére vonatkozólag. Ismétlem, hogy ezuttal nem volt alkalmam ez irányban sokat foglalkoznom velük. De jövő évben is szándékszom odautazni és akkor bővebb ismereteket fogok szerezni a belső ügyekről. Ezelőtt négy évvel három ezer volt a lélekszáma az unitáriusoknak. Ugy vettem ki, hogy ezen szám most is csak kevéssé emelkedett. De ez csak látszat, mert igen sokan vannak, akik lélekben és hitben unitáriusok, buzgón járnak istentiszteletekre, de még nem tértek át törvényesen. Ezek többnyire katholikusok voltak és csak rövid idő kérdése, hogy áttérjenek az unitárius hitre. Amint Capek lelkész mondja a gyülekezet nagy része ilyenekből áll. Erdekes, hogy Prágában mily különös felfogás uralkodik a vallás terén. Mondhatni vallásszabadság van. Voltam olyan róm. kath. templomban, hol kihagyták a szertartásokat és miséket, hanem csak cseh nyelven tartott predikációkat és imákat mondottak a közönség között elhelyezett virággal diszitett asztal mellől.

Tudniillik az a véleményük, hogy a kereszt sok vérontásra emlékeztet, mely a történelem szerint a multban történt. Mig a virág a szelidség és szeretet jelképe.

Mindenesetre érdekes ezen szabadgondolkozás. Ebből is az tünik ki, hogy nem fontos a forma hogyan imádjuk Istent, hanem a külömböző vallásfelekezetek éljenek szeretetben és megértésben egymással. *Dr. Boross Györgyné.*

Aranyoskör hármas nagy ünnepe Kövenden.

Az aranyos-tordai unitárius egyházkör november hó 13-án a vallás erkölcsi élet fejlesztése, a társadalmi közeledés és az ifjuság öntudatositása érdekében Kövenden ifjusági napot rendezett, ugyan akkor alakult újra a köri Dávid Ferencz Egylet és este terjedelmes müsoros előadás, majd bál szórakoztatta a nagy számban összegyült vendégeket. Ott láttuk Aranyosszék minden községének képviseletét, még a távol fekvő Jára is csaknem 60 taggal volt képviselve. Régen látott a kövendi templom és népház ennyi öreg-ifjut és ifju-öreget falai között! Az ifjusági nap fényét és jelentőségét nagyban emelte az, hogy azon részt nemcsak a kör papsága és tanitói kara teljes számban családjaikkal a kör esperesével és gondnokával élén, hanem megjelent ott az ifjuság legmelegebb szivü barátja, egyházunk

fáradhatatlan munkásságu főpásztora, Dr. Boros György püspök úr Őméltósága is Ürmössy József titkára kiséretében, nem törődve évei számával, nem gondolva a késő ősz hamar változó időjárásával.

Ifj. Péterffy Gyula müvészi orgona vezetése mellett felhangzott az ének sok százak ajkán: „Te benned biztunk eleitől fogva! „Bodoczi Sándor turi lelkész emeli az áhitatos sziveket Istenhez és a dévai vár mohos sirhelyéhez. Ima után Lörinczyi Dénes esperes üdvözli a főpásztort, a megjelenteket, a vendégeket és a vendéglátó egyházközséget s a nagyreformátor szellemét idézve felhivja megjelenteket a köri Dávid Ferencz Egylet ujra alakitására, Gombási János aranyosrákosi lelkész inditványára egyhangu felkiálltással megválasztja a közgyülés elnöknek egyházi részről Dr. Szatmári Miklós szindi lelkészt, világi részről Dr. Adorján Géza tordai ügyvédet, valamint a tisztikar többi tagjait. Az állandó választmányba minden egyházközség fiókegylete egy-egy tagot delegál. Árkosi Tamás sinfalvi lelkész üdvözli a megválasztott új tisztikart, kiemelve és méltatva a megválasztottak eddigi nagyértékü közéletü és belmissiói tevékenységüket. A tisztikar nevében Dr. Szatmári új elnök tesz fogadalmat, hogy a neki átadott lobogót Dávid Ferencz szellemében fogja szivelelke egész erejével fenlobogtatni, majd a Főpásztor szólt a gyülekezethez, a megjelentekhez, és az új tiszti karhoz, mindeniket önzetlen és lelkes munkára buzditván egyháza és az egyleti élet terén, Főpásztori áldását adja nemes és egyházépitő törekvéseikre. Ismét felcsendül az orgonán a müvészlélek Istenhez szárnyalása, miközben megmozdul a tömeg, hogy a templomot elhagyva a még nagyobb befogadó képességü népházat töltse meg.

II. A népházban. A népházban az ifjusági konferencia zajlott le. A hatalmas terem zsufolásig megtelt nem csak ifjakkal, hanem öregekkel is, nem csak odavalókkal, hanem oda nem valókkal is. A konferenciát az alsójárai unitárius dalkör nagy sikert aratott énekszámai vezették be, majd Fikker János kövendi lelkész „Az ifjuság lelki feladatai" cimmel tartott szabad előadást. Utánna Balázs Ferenc mészkői lelkész beszélt az erdélyi ifjusági mozgalmakról, melyeket az elvetett buzaszemhez hasonlitott, mely még csak csirázik, nem lehet tudni, hová fejlődik, de reméljük, hogy szép jövő áll előtte, ha ideálizmusát el nem veszíti, ha elég vakmerő lesz jövője kiharcolásában és hitetlen lesz azokkal szemben, kik csak kihasználni akarják ideálizmusát és vakmerő előretörését.

Bezáró beszédet a Főtisztelendő Püspök Ur mondott, ki az ifjuságot összetartásra és egyházszeretetre, önmérsékletre és józan életre buzditotta.

Este a népházban müsoros estély tartatott a gazdag műsorral, mely tulzsufoltságánál fogva némi türelmetlenségre adott okot a táncolni vágyó ifjuság részéről. Intő jel jövőre, hogy egy napra annyi féle egyleti ügyet összezsufolni nem tanácsos. *(Tudósító).*

Alapitói dij 1000 leu, minek ellenében az Unitárius Közlöny ingyen jár!

Templomjavitás Ravában.

Emlékezetes napja marad a ravai unitárius egyházközség híveinek 1932. szeptember 18. E napon ünnepet tartottak templomuk kijavitása alkalmából. Nem lehet napirendre térni fölötte és csendes hallgatással továbbmenni ma, mikor a ravai hivekre is éppen ugy rászakadt az élet terhe és egyházközségük élete is sulyos gondok alatt van. Itt megértik a hivó szót: „Le kell vetkeznetek ama régi élet szerint való ó-embert és fel kell öltöznötök amaz uj embert.“ (Éféz. 4. r. 22—24 v.) A régi világ külső embere formáiban és szokásaiban elvesztette hitét. Nem sokat törődik már őseitől örökölt szent helyeivel sem, mert ezeket is külsőségekben élte ki.

Itt más történt. Meglátták, hogy nem lehet másképpen jövőt teremteni, csak ha a belső, lélek embere „amaz uj ember“ lépik az élet küzdő tereire. A belső ember legszentebb helye a templom. Ezért hozták meg áldozataikat a ravaiak. Készpénzben 25.000 leit adtak és ugyanennyi értékü közmunkával járultak a templom javitásához. Nem lehet szó nélkül hagyni azt a 14 hónapon át tartó ügyes rendszerü tojásgyüjtést, mely nagyban elősegitette ügyüket és még jelenleg is folyamatban van. Sok szép, nemes ügynek lesz még forrása. A fent jelzett napon délelőtti istentisztelet keretében imát mondott a bordosi lelkész, beszédet a bözödi és a helybeli lelkész ismertette a templomjavitás történetét. A bözödi énekvezér szólóénekében gyönyörködött a közönség.

Komoly és értékes belső életről tettek tanubizonyságot a szavalatok és a helybeli dalárda szereplése. A belsőemberek: pap, tanitó, tanitónő és mellettük a kebli tanács, élén fiatal és tehetséges gondnokával olyan életet nyitottak meg és mutattak be ezen az ünnepélyen, hogy minden egyházközségnek példányképül szolgálhat.

Porzó.

Viz, szél, becsület.

Még gyermekéletemben hallám e szép mesét.
Egykor a viz, a szél s a becsület
Bujdoskát kezdtek játszani.

Elsőbben is elbujt a viz;
De csakhamar reá akadtanak
A mélyebb völgyek közt.

Elbujt aztán a szél,
De őt sem kellett sokáig keresni,
Mert meglelék a hegytető ormán.

Már a bujás sora volt a becsületen.
De ő elébb
Ily szókkal szólitá játékos társait:
„Halljátok meg, ha én egyszer elbujok
Engem soha senki fel nem talál.“

Ebből foly ily tanulság
Legféltőbb kincs a becsület;
Ha egyszer ezt elveszted,
Mindent elvesztettél!

RÁDAY GEDEON.

Örömhir egyházunkra, hogy a földmivelésügyi miniszterium 232,997—1932. számu iratával a székelykereszturi gazd. iskolánk részére a nyilvánossági jogot az 1932—33 iskolai évvel kezdődően véglegesen megadta.

Hozzászólás.

Solymosi István erzsébetvárosi e. gondnok urnak kitünő gyakorlati érzékről tanuskodó s a siker reményével biztató tervét örömmel üdvözlöm. Szomoruan tapasztalhattuk, hogy a külső segitség forrása évről-évre mind vékonyabban bugyog számunkra s aggódni lehet, hogy maholnap végképpen kiszikkad. Egyházmentő nagy jóltevőkre ma már hiába számitunk. Egyetlen mód és lehetőség összes hiveinkre támaszkodva kisérleni meg, egyházunk jövőjének szilárd megalapozását. De nem a kirovás és végrehajtás gyülölt rendszerével, hanem szerető megértéssel, tapintatos eljárással odahatni, hogy hiveink jókedvüen és szivesen adakozzanak. Én legalább mindig többre tudtam menni önkéntes adakozásra való felhivásommal, mint kényszeritő módon.

Solymosi ur gondos figyelme az „épitő-alap“ megteremtése céljából lehetőleg minden számbavehető jövedelemforrásra kiterjed. Én szeretném a fe'soroltakat még eggyel bőviteni. Mindegyik nyugdijas pap, tanitó és tanár nyugdijának egy százalékát szivesked jék a tervezett „épitő-alap“ növelésére ajándékozni. Ez is jelentene nehányezer leut. Bár nyugdijamon 50 százalékos teher van, már most fölkérem pénztáros urat, hogy mihelyt e nagyjelentőségü terv törvényerőre emelkedik, azonnal kezdje meg nyugdijamból az egyszázalékos levonást. Végül tisztelettel kérem az E. K. Tanácsot, méltóztassék az életbevágó javaslatot kezébe venni, magáévá tenni, hogy már az idei főtanácsi gyülés tárgysorozatába beilleszthető legyen. *Kelemen Árpád*, nyug. lelkész.

A kegyes ifju.

Egyszer egy gazdag ifju igen nagy beteg volt. Mikor ismét jobban lett, először is a kertbe ment ki. Éppen nyári idő volt, csodaszép nyári reggel. Az ifju lelkét mély érzelem fogá el, a hálaadás és magasztalásnak érzelme Isten iránt. Tekintetét a menny kéklő boltjára függesztve, eként imádkozott: „Oh, nagyhatalmu Isten! Mivel fizessek meg atyai jóságodért? Örömmel áldoznám fel neked legdrágább kincsemet, de neked semmire nincsen szükséged, sőt tőled nyernek minden áldást teremtményeid.“

A kegyes ifjunak ezen szavait nagy figyelemmel hallgatta a bokor mögül egy tisztes öreg s mikor fohászkodását elvégezte, imigy szóla hozzá: „Jól mondád gyermekem, hogy minden áldás onnan felülről jön az egekből. A ki azok fölött kormányoz, annak nem adhatsz semmit, hanem jövel és kövess engem“. Az ifju ment s amint egy rozzant kunyhóba léptek, látá, hogy ott roppant inség és szánandó nyomor lakozik. Az apa, ki szegény favágó volt, betegen feküdt szalmaágyán, körülötte nyolc szakadozott ruháju kis gyermek volt sápadt arccal, siránkozva. Az anya nehány nappal az előtt halt meg. Midőn ezt a nyomort egy darabig szemlélték, megszólalt az öreg s mondá: „Ime fiam, itt bemutathatod hálaáldozatodat a nagy Istennek!“

Az ifju megérté e beszédet s megnyitván erszényét, szép segedelmet nyujtott a szükölködőknek s letörlé a sirók könnyeit. A jó öreg e szavakkal bucsuzott el tőle: „Kedves gyermekem, ezentul is ekként cselekedjél, mert nincs szebb istentisztelet, mint meglátogatni és istápolni az árvákat és özvegyeket.“

Egyházi hírek.

Boldog karácsonyi és újévi ünnepeket kívánunk kedves munkatársainknak és előfizetőinknek.

A Dávid Ferenc Egylet téli munkásságát megkezdette és eddig a következő munkákat végezte:

1. 1932 november 15-én (kedden) este 1/2 7 órakor Dávid Ferenc vallásalapító halála évfordulója alkalmából az Unitárius Kollegium dísztermében emlékünnepélyt tartott a következő müsorral: 1. Énekel a Teol. Akad. Énekkara. 2. Megnyitót mondott Dr. Varga Béla ügyv. alelnök. 3. Alkalmi költeményt szavalt Deák Berta tanitónő. 4. Felolvasott Pálffy Márton főgimn. tanár. 5. Énekelt Mihályfv Irén tanárnő Ürmössi Magda zongora kisérete mellett. 6. Szavalt Kovács Domokos IV. éves papnöv. 7. Bezárót mondott Dr. Boross György püspök.

2. Az Egylet női tagozata Dr. Boros Györgyné és a választmány tagjai segitségével érdekes és értékes felolvasási sorozatot rendezett a városi érdeklődő közönség részére, melyeken előadást tartottak: Nov 28-án Dr. Buia Mária orvosnő vetitett képekkel „Budapest fürdőorvos" cimen; december 5-én Kovács Dezsőné: „Leányaink küzdelme a mindennapi kenyérért" cimen; dec. 12-én dr. Elekes Miklós orvos: „Mai lelki problémák" cimen; december 19-én Gyallay Domokos főszerkesztő: A falusi nép lelki válsága" cimen. Minden előadásra a tárgy érdekessége és az előadók személye szépszámu érdeklődő közönséget hozott össze.

3. Minden hónap első péntekjén szórakoztató és kulturális összejöveteleket rendez a püspöki lakásban müsorral egybekötve. Az első december 2-án délután volt melyen a következő müsor volt: 1. Ismertetést tartott *„A prágai unitáriusokról"* dr. Boross Györgyné.* 2. Zongorán játszott Deák Erzsike. 3. Hegedün Fenyvesi Viktor. 4. Énekelt Gyallay Domokosné Ütő Mária zongorakisérete mellett. 5. Tréfás monológot adott elő Lengyel Rudolf.

4. Az egylet választmányának missziói bizottsága Vári Albert elnök vezetése mellett megkezdette a városon szétszórtan lakó unitárius hiveink felkeresését és összegyüjtését.

5. 1932. december hó 10-én szombat d. u. 6-kor a D. F. Unitárius Nők Szövetsége az unitárius gimn. tornatermében gyermekelőadást rendezett az alábbi müsorral: 1. Prolog: Szavalt Szabó László IV. g. o. tan. 2. Gyermekország: Szindarabot előadták a leány és fiu elemi iskolák tanulói. Táncoló tündér Ürmösi Juci volt. 3. Hegedült: Halászy Sándor III. g. o. tan. kisérte Stotter S. 4. Spanyoltánc: Weress Zsófika táncolt. 5. Szavalt: Pap Domokos III. gimn. oszt. tan. 6. Zongorázott Sándor Irén III. g. o. tan. 7. Csoporttáncot táncoltak: Bálint Erzsi, Demény Sárika, Hadházy Éva, Lőrinczy Évi, Miklósi Évi, Nagy Ilonka, Székely Anna és Vaska Klárika. Az előadásokat Péter Rózsika tanitónő tanitotta be szép sikerrel.

* Lapunkban közöljük.

Az aranyosrákosi D. F. Nőegylet, mely Gombási Jánosné elnök, Borbély Katalin főtitkár és Derzsi Piroska jegyző vezetése mellett működik, beküldötte 1932. évi működéséről beszámolóját. Vallásos ünnepélyeket és estélyeket tartott, iskolás gyermekeket irószerrel ellátott. Működése nagyobb részét szindarabok előadására forditotta. Bátrak vagyunk ajánlani, hogy kevesebb szindarabot adjanak elő és több időt és gondot forditsanak az önképzésre, a vallásos érzés ápolására.

„Unitárius Naptár"-unk 1933. évre megjelent s a bejelentett számban, a lelkészi hivatalokhoz, még november hó első felében szétküldetett. Unitárius missziói céllal és tartalommal jelent meg. Hogy mennyire megfelel hivatásának mutatja az a tény, hogy a 600 többletpéldány utánrendelés folytán már dec. 1-re elfogyott. 3000 példányban jelent meg. Szerettük volna 6000 példányban megjelentetni s könnyen meg is tehettük volna, ha lelkésztársaink nagyobb missziós buzgósággal állanak a barázdába, mert átlag igy is 50—50 darab elhelyezése jutna egy egyházközségre! De amikor 900—1000 lélekszámmal biró eklézsiáink papjai közül 4—5 csak 3—5 darabot rendel s olyan is akad 2—3, ki arra való hivatkozással, hogy a Magyar Nép és más naptárak miatt nem lehet egyetsem elhelyezni... igy nem fogunk unitárius missziót csinálni és ezért nem mertünk nagyobb példányszámot nyomatni. Ha a faluban minden család másféle naptárral el volna látva, még akkor is legalább a kebli tanács minden tagjának kötelessége az *„Unitárius Naptárt"* megvenni és olvasni! Okulás ez jövőre arra vonatkozólag, hogy legyünk előrelátók, missziói készséggel rendelkezők! Könnyü hibákat kapni a vezetés irányitás-missziói munka hiánya kérdésében, de ha az arra hivatottak a kellő időben nem teszik meg a legelemibb lépéseket, ki végezze a munkát? Pénzzel sok mindent el lehet végezni, de *lélek* hiányával semmit!

Lelkész afiait kérjük, hogyha kilátás van arra, hogy a küldött példányszámokat nem tudják eladni, küldjék vissza azonnal, mert most sok utánrendelés van és el tudjuk helyezni. *Szerk.*

Személyi hirek. Főtiszt. püspök ur a következő kinevezéseket eszközölte: Nagy Béla lelkészjelöltet a székelymuzsnai egyházközségbe rendes lelkésznek, Török Mihály fogarasi s. lelkészt a bordosi egyházközségbe rendes lelkésznek, Végh Mihály lelkészjelöltet Olthévizre helyettes lelkésznek. Ideiglenes tanitónői szolgálatra kinevezte: Gálffy Irént Küküllődombóra, Péter Margitot Dicsőszentmártonba, Kendi Erzsébetet Firtosmartonosba.

Udvarhelyköri esperes jelentése szerint Péter Sándor székelymuzsnai lelkész afia december 4-én — nyugalomba vonu'ása miatt — kibucsuzott egyházközségéből. A kibucsuzó ünnepre a püspök ur meleghangu méltányló iratot küldött, melyet a gyülekezetben felolvastak. Kivánunk lelkész afiának testi-lelki erőben tölthető nyugalmas éveket a hiv szolgálat után.

Halálozások. Premysli Lengyel György Udvarhely- és Fogarasmegye volt főispánjának neje sz. kövesdi *Boér Erzsébet* 1932.

október havában Nagyenyeden 56 éves korában elhunyt. Áhitatos lelkü, Istenben bizó szolgáló leánya volt a mennyei Atyának, buzgó hive unitárius egyházunknak. Lelke találjon üdvösséget.

Özv. Demeter Dénesné sz. Barabás Emma néhai volt karácsonyfalvi papunk özvegye 50 éves korában, özvegysége 19-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Az egyházi közélet terén a D. F. Nőegylet körében tevékeny munkás volt, korai halála nagy veszteség. Emléke legyen áldott!

Nagyajtai Dr. Nyiredy Jenő kir. tanácsos, ny. gazd. akadémiai igazgató, nov. 19-én Budapesten elhalt. Törhetetlen akaraterejü, szives lelkes munkás tagja volt unitárius egyházunknak. Áldott szelleme virasszon felettünk.

Tordai Ereos Borbély Sándor a váci orsz. siketnéma intézet 34 évig igazgatója, egyh. tanácsos dec. 9-én 66 éves korában Váczott elhunyt. Gyászjelentését ő maga fogalmazta volt meg s ebben többek közt ezt irta: „Egyfelől a kisded némáknak ajkát nyitta-nyitogatta magyar szóra; másfelől pedig a rosszul beszélő nagy magyaroknak nyelvét igazgatta jóra". Legyen áldott emlékezete!

Csongvay emlékünnep Maros-Vásárhelyen. Mult hó 9-én délután szép emlékünnepélyt tartott az ottani Dávid Ferencz Egylet a tiz éve elhunyt Csongvay Lajos köri és egyházi gondnok emlékének. Az ünnepségen a Kakucs György karnagy vezetése alatti Magyar Iparos Ifjuság Dalkara adott elő alkalmi darabokat. Halmágyi János lelkész-esperes imádkozott, majd Bedő Emma a kiválóan elismert énekesnő énekszáma után Fekete Gyula dr. egyleti elnök tartott emlékbeszédet a nemes életü és ugy az egyházi, mint társadalmi életben egyaránt magasivelésü tekintélyt betöltött néhai Csongvay Lajosról. A magvas előadás kitünő jellemzése volt az egyházkör egykori legkiválóbb fiának és szép példaadó buzditás a mai csüggeteg kor nemzedékének. Bezárót Sárkány Miklósné, a Nőszövetség elnöke mondott.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába május 24-től november 20.-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek: Balogh Miklós Aranyosgyéres, Benedek János Csókfalva, Kedei Sándor Magyarzsákod 1930-ra; István Lajos Marosvásárhely, Fazakas Ferenc Fiátfalva, Unitárius Egyházközség Magyarzsákod, Sándor Gergely és Kovács Lajos Brassó 1931-re; Izsák Domokos Benczéd 1929—1930-ra; Létay József Torda, Pálffy S. Mózes Várfalva, Gyöngyösy Gábor, Teslák Tinka Torda, Nagy Lázár Balázsfalva, özv. Pálffy Jánosné Csegez, Máté Sándor Bágyon, özv. Barabás Jánosné Torockó, Ütő Gábor Kálnok, Böjthe Béláné Felsősófalva, Dávid Ferenc Egylet, Geréb Zsigmond Fiátfalva, ifj. Pál Dénes Magyarzsákod 1932-re; Csegezy Márton Beszterce, Patakfalvi Zsigmond Kolozsvár, Lőrinczy Zsigmond Marosvásárhely, özv. Biró Izsákné Segesvár, Csüdör Béláné Brassó 1931—1932-re; Fülöp Mózes Medgyes, Izsák Abel Rava, Tóth Ferenc, Izsák Domokos Brassó 1930—1931-re; Fülöp Mózes Alsószentmihályfalva 1927—1931-re; Fazakas Olga Kolozs-

vár 1928—1931-re; Ferenczy Sándor Kolozsvár 1930—1932-re; Kovács Lajos Oxford, Brázovay Dezsőné Sarmisegetuza 1933-ra.

Alapitói dijban fizettek: br. Daniel Ferenc Vargyas 500 Leu és Gurát Béláné Kolozsvár 200 Leut.

Kolozsvár, 1932. november 20-án. *Gálfi Lőrinc*, pénztárnok.

S. O. S.

Mentsetek meg!

Ismeretes segitségül hivó röviditett jelszó a sik tengeren veszedelembe jutott hajók részére.

Mi is segitségért kiáltunk olvasóinkhoz, jóakaróinkhoz

„Unitárius Közlöny"

folyóiratunk megmentése érdekében! Elnyeléssel, megsemmisüléssel fenyeget

az előnemfizetés hulláma.

Az alább felsorolt adatok elhihetőleg igazolják állitásunk valóságát: 900 példányban megy szét folyóiratunk előfizetőinkhez. 75,000 unitáriusból csak 900-nak jár az U. K. Ez elég szomoru statisztika, de ha még hozzávesszük, hogy ennyi előfizető után 73,665 leu hátralék van, akkor megértheti mindenki feljajdulásunkat, aggodalmunkat. Uj előfizetőket, a hátralékok beküldését várjuk minden igazi öntudatos unitárius testvérünktől.

Körlevelünket, felhivásunkat szétküldöttük lelkészeinkhez, a D. F. Nőegyletek és ifj. egyletek vezetőihez és felkértük, hogy igyekezzenek megértetni unitárius testvéreinkkel a fenyegető helyzetet s megnyerni jóakaratukat, kötelességeik teljesitésére a multra, jelenre és jövőre. Aki 2—3 sőt több évig élvezettel olvasta unitárius szellemet, barátságot, testvéri jóakaratot hirdető ujságunkat, az érezni fogja, hogy fizetési adóját kötelessége leróni. A minket környező veszedelemben a végsőkig kell hogy ragaszkodjunk ezen lelki-szellemi táplálékot adó folyóiratunkhoz!

Minden kézirat Ürmösi József címére küldendő, Cluj-Kolozsvár, Unitárius kollégium.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 Lei egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 1000 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Grafic-Record" könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Universitătii 8.